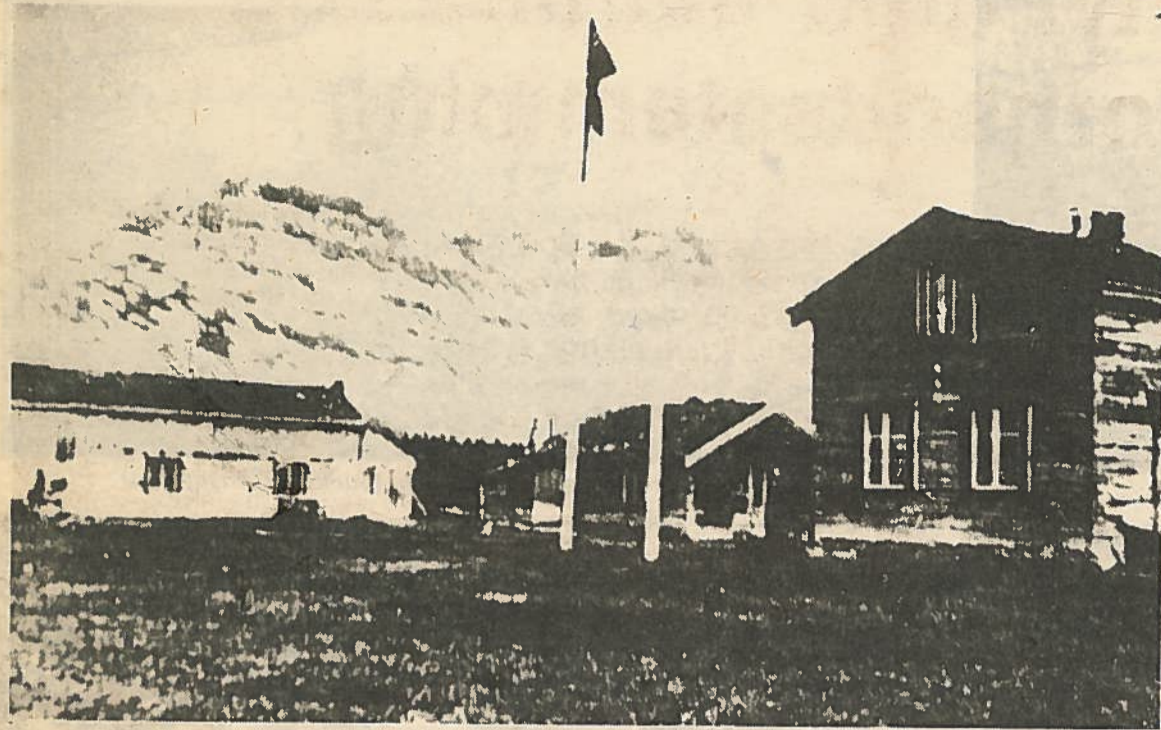

Minner om han Hans og ho Gunhild

Dette er gamle Øvergård med det ruvende Rostavarre i vinterdrakt. Det er nu den 6 te generasjon som styrer gården.

Øvergård har en lang og dramatisk historie. Den første rydningsmann Anders Jonsen Holen kom til dalen og slo seg ned der ved elvebredden ved deltaet der Divielva, Rostaelva og Tamokelva forenes «til et knyttende bånd». Der elva går sølvblank i dalen i retning mot vest og mot nord. Og stø som en rytter i salen, den stevner mot Malangen fjord. Det var den gangen dalen lå øde og tom, men med sin rikdom i naturen og urskogen. Det yrte av ville dyr og fugl i skogene og ute i elven gikk fisken i stimer. Men disse første rydningsmenn - de kunne å brøfode seg. De var vant med innlandsklimaet fra dalene der sør.

De kom traskende oppover dalen med to hender tomme, men de fikk buskap på båsen og var iherdige arbeidsfolk. De greide å trasse villmarken i stormer og kulde - uten veier og broer. Handelsstedet var Flatnes og Storsteinnes, så det var hesteryggen og skikjelken som måtte bære de tunge bærer, men de greide storbasene. Idag er det helt uforståelig hvordan de første hadde det, og hvordan de greide å overleve.

Men historien forteller, at de drev stort på Øvergård, og der var drenger og tauser i virksomhet ifra Anders Jonsen Holens tid og

utover årene. Det kom enslige ungkarer oppover dalen som ville ta seg arbeide. Kanskje for maten og for noen klær. Det var bare en selvfølge for å overleve. Der på Øvergård var han Tull-Haldo i flere år som dreng og skysskar. Og der var han Jon Jonsen (Slav-Jon) fra Lesja, og der var han Blind-Lars, han Glippestad, Smølaværingen Einar Jørgensen - (som var faren hennes Elen på Nymo og mor hennes var ho Ragnhild Hansdtr. Øverby). Og der var flere tauser på gården, deriblant ho Kristin Evensen og Berte Dividal, og en tid var ho Kvæn-Greta fra Gilpisjævi taus der. Ho Marit Bjørkeng var taus der hos sin onkel i flere år, han Anders Jonsen Holen, eller Holmen som han senere ble å hete.

Med årene kom dølene nordover i flokk og følge, Skjellet med Tomassenfolket hadde bodd der i ca. 35 år før han Ingebrigt Knutsen kom til Øverby i 1818. Deretter kom Nergård, Solvold, Divimo, Dividal. Det var lang vei til naboene, men han Anders på Øvergård fikk sin søster ho Kirsti Jonsdtr. som sin nabo der på Divimo. Og Anders bror var kommet til Nymo og hans andre søster ho Anne til Lundberg i Bardu.

Fra den første tiden av koloni-

seringen er vel Øvergård i alle generasjoner til idag - en av de mest rammede familier man kjenner til gjennom tidenes forløp. Det er nesten ufattelig hva hver familie i generasjoner har måtte gjennomgå med sykdom og ulykker.

Det skal noe til for å overvinne slike lidelser, men det er sterke folk som greide å stritte imot. Det var bare en ting å gjøre - de måtte bare leve videre. Det må nevnes i korte trekk fra den første tiden der på Øvergård og opp til den senere tid om det som har hendt i slektene av 6 generasjoner. Det er utrolig men sant.

Slektsregister: Jon Andersen Holen (Holmen) født i 1753 gift med Marit Bersvendsdtr. Kjæreng født i 1760 på Tynset. Deres barn: 1. Anders Jonsen Holen født i 1785 gm. Anne Sofie Olsdtr. født i 1790 døde den 21/11 1870. Hun brant inne. 2. Kirsti Jonsdtr. Holen f. 1787 gm. Johannes Toresen f. 1777 3. Lars Jonsen Holen f. 1790 d. 1850 gm. Malena Nygård f. 1796. 4. Anne Jonsdtr. Holen f. 1797 gm. Ole Olsen Kjæreng f. 1788. Anders Jonsen Holen Øvergård og Anne Sofie Olsdtr. barn: Hans Petter Andersen født 15/2 1821 på Tynset, gift i 1843 med Karen Andersdtr. Frami født i 1819 i Sollia. Hun drukner i Divielva rundt 1873. Deres barn: 1.

Andreas Hansen Øvergård - han drukner som unggutten på Råvann. 2. Anne Sofie Hansdtr. Øvergård. Hun var gift med en som gikk under navnet «Stor-Kristian». De emigrerer til Amerika. Han dør brått på kaien i Liverpool mens han går ombord i Amerikabåten. Ho Anne Sofie og deres barn, dør brått etter, borte i Statene. Nu har han Sersjant-Hansen mistet sin mor som brant inne der på Øvergård. Hans kone Karen A. Frami drukner i Divielva i flommen. Han har allerede mistet begge sine barn. Han Andreas som drukner og ho Anne Sofie og barnet dør brått i Amerika. Han Hans Petter Andersen gifter seg på nytt med ho Karen Markusdtr. fra Støelvdal. Deres barn i det 2. ekteskap: 1. Kari Hansdtr. Øvergård f. 25/4 1853 gift med Anders Eriksen Kongsli f. 11/8 1848. 2. Markus Hansen Øvergård døde ugift i Finnmark. 3. Marie døde som barn. 4. Klara døde som barn. 5. Hans døde som barn. 6. Johan døde ung. 7. Anne Hansdtr. Øvergård. Han Sersjant-Hans mistet også 5 barn i sitt 2. ekteskap. De døde av epidemier. Det blir ho Anne Hansdtr. som fører slekten videre der på Øvergård. Hun ble gift med Andreas Ingebrigtsen Bakkehaug født i 1865, døde i 1944. Hans foreldre var: Ingebrigt Knutsen f. 1817 på Målsnes gift med Karen Mathiasdtr. f. 1820 på Støren. Anne Hansdtr. Øvergård og Andreas Ingebr. barn: 1. Kari Andreasdtr. Øvergård gift med Kristian Eldnes. De rydder Fredheim. Deres barn: Odd, Andreas og Magne. Kristian dør i ung alder fra hele familien. 2. Hans Andreassen Øvergård f. 30/4 1890 d. 23/3 1942, gift med Gunhild Halvorsen fra Skjold født 16/10 1882 døde 5/8 1935. De døde begge to, bare 52 og 53 år gamle. Deres barn: Andreas, Gurine, Augustinus, Henry og Hjalmar.

Gunhild Halvorsens foreldre: Augustinus Halvorsen født 26/2 1835 «Skjold i Ryfylket». Og Guri Larsdtr. født 20/2 1842 i Øksendalen (hun var søster til Berit Nedrum). Guri Landstr. og Aug. Halvorsens barn: 1. Olav Halvorsen g.m. Møtte Hansdtr. De driver Skjeggesnes. 2. Helga emigrerer til Amerika. 3. Augusta emigrerer. 4. Ragna emigrerer til Amerika. 5. Agot Halvorsen gm. Martin Nymo. 6. Gunhild Halvorsen gm. Hans Andreassen Øvergård. 7. Hjalmar Halvorsen gm. Petra Haug, som ble å overta gården Skjold.

Ho Gunhild voks opp der på Skjold og var en meget vakker og ble en meget verdig dame, og var meget godt likt i naboskapet. Foreldrene var meget strenge i den tid. Vile de ut på dans en lørdagskveld på Skytterhuset eller på høylovene, fikk jentene lov å gå, men da måtte ho Gunhild være med som ledsager og passe på. Ellers måtte de hoppe ut gjennom vinduene etter at foreldrene hadde sovnet. Men på høylåvene gikk som regel skosåla på de ujevne gulvene i galoppen og i marsurkaen. Da måtte skoene smugles til skomakeren, foreldrene kunne ikke få «snøsen» i det.

Men skjøne ungdomstid som er forgangen, den kommer aldri mer igjen. Slik ble det også for ho Gunhild som gifter seg med han Hans på Øvergård. Ungene kommer på rad og rekke og ble mor til 5 barn og fikk uanede prøvelser opp i sitt korte liv. Det ble arbeide og slit fra tidlig til sent - med de fungvindte brukene som var i den tid. Ho Gunhild hadde hendene fulle med det daglige gjøremål. Vannbæring fra elva til folk og buskap, ysting, klesvask, spinning og gulvvaske og matlaging. De gikk som saga dagen lang.

Det var nedgangstider som ikke gav stort av innkomme, hverken av buskapen eller fra jordbruk og

skogsdriften. Han Hans jobbet som «hesten» som de aller fleste med skogdrifter og tjærebruk, om somrene med jordbruket. Verst var det nok mens ungene var små, men med tiden vaks sønnene opp som ble til god hjelp i familien og arbeidskraft ble det.

Men tragediene skulle igjen framme Øvergård. Eneste dattera på gården rammes av hjernebetennelse, ligger bevisstløs i dager og dør fra familien i sin lyseste vår - bare 19 år gammel. Hun var f. 15/8 1916 døde 19/2 1935. Men bare 6 måneder etter dør ho Gunhild den 5/8 1935, bare 53 år. *Datteren var ho Gurine.* Ho blir svakhelsa og dør av hjertesvikt fra hele familien. En sorg og lidelse så stor. Nu blir faren og sønnene alene på gården, da både mora og datteren dør fra alt. Det er vanskelig å forestille seg slike tragedier, men det var en ting å gjøre, de måtte bare leve videre.

På Øvergård tok de til seg en adoptivsonn, det var han Birger Engen (mora var Kari Engen). Birger Øvergård vokser opp der på Øvergård hos sin onkel Andreas Ingebr. Han er gift i Lenangen. Det var 7 år siden Gunhild døde - så hender atter en tragedie på Øvergård. Han Hans er på tømmerhugst ved Middtjøna, der får han et tre over seg og slår sund hele foten. Han ble ført til Tromsø og dør den 23/3 1942, bare 52 år gammel. Det ble et kort liv der på Øvergård for ho Gunhild og han Hans.

Samme år i 1942 omkommer han Magne Eldnes i snestorm inne på Moskahøyene. Magne og Anton Rostadnes var en tur til Mokkavomma på handel og begge omkommer.

Den eneste sønnen på Øvergård han Andreas, var nesten dødsdømt av tub i 1945 da krigen var over, men penicilinen var oppdaget og reddet hans liv. Men han ble å rammes av hjertesvikt og døde i 1979 bare noen og 60 år. Den 2. sønnen på Øvergård han Henry omkommer i sneskred borte i Tamokdalen i 1977 bare noen og 50 år. En tragedie så stor for familien og i dette lille bygdesamfunn. Ulykker og tragedier følger familien Øvergård, sønnene hans Andreas og Gudrun, Jan dør brått hjemme i 1980 bare noen og 20 år gammel. Han Hjalmar og ho Anne Øvergård mister jentungen ho Anne-Grete som drukner der i elven. Det er bare ulykker, - for familien. Men de er sterke og må bare leve videre.

Engelsmannsstua var oppbygd på Øvergård av engelske ørel og laksefiskere. Den har nok stått der i en mannsalder i sitt hvite skrud der borte ved elvebredden. Den har vært benyttet til meget og mangt i gjennom tidenes forløp.

Under krigen var den okupert av tyskerne som bodde der, og der bodde Rinnans lokkedue i sin tid. De kom på gårdene og spurte etter arbeide for å komme isnakk med bygdefolket. Men bygdefolket var «Jøssinger» tyst og intetsigende. De ville forhøre seg om flyktningrutene over Rosta og Dividalen, ihåp kanskje for å arrestere folk til tortur og Hitlers dødsleire. Men de dro slukøret tilbake til Rinnans torturkamre uten å få vite noen ting.

Men engelsmannsstua har nok aner å fortelle, men det vemodige har hendt, den er plutselig blitt revet og er kommet til Jutulstad. Den kunne ha egnet seg som bygdemuseum på en av de eldste gårdene i bygda. Men Øverby er vel nu det mest ønskelige som bygdetun nu når Kongslustua skal flyttes.

Dette var et minne fra gamle Øvergård som kanskje er så ve-

Hans Andreassen Øvergård født 30/4 1890 døde 23/3 1942. Han ble 52 år gl. Gunhild Halvorsen Skjold født 16/10 1882. Hun ble 53 år gl. døde 5/8 1935.

